

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-2089-105/2024. számú ügyben,
rendőrségi panasz eljárás tárgyában.
(előzmény ügy: RI-AJBH-533/2023.)

Érintett szerv: Miskolc Rendőrkapitányság

2024.

Az eljárás megindítása

(sz. alatti lakos, a továbbiakban: panaszos) panaszában sérelmezte, hogy 2023. szeptember 13-án közlekedésrendészeti intézkedés alá vonták, majd jogtalanul előállították.

Tekintettel arra, hogy a panasz tárgya a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedés, illetve annak elmulasztása volt, az e bekezdés b) pontja alapján – figyelemmel az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. §-ának (1) bekezdése f) pontjára és 39/F. §-ában foglalt hatásköri szabályokra – vizsgálatot indítottam.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (2) bekezdése a rendőrségi panaszok esetében is főszabályként rögzíti, hogy az alapvető jogok biztosa a vizsgálatáról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket, az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket, valamint a III. fejezet szerinti intézkedést.

Az alapvető jogok biztosának vizsgálata kifejezetten az alapjogi visszásságok feltárására irányul. A hatásköri szabályok alapján nincs lehetőségem arra, hogy az alapjogsérelemként vagy annak közvetlen veszélyeként nem értékelhető jogsértések tárgyában döntést hozzak.

Sor került a panaszos tájékoztatására, miszerint az alapvető jogok biztosa az Rtv. 92. §-ban megjelölt rendészeti hatáskörében jogszabályi felhatalmazás hiányában nem jogosult – egyebek mellett – büntetőeljárás eljárás keretében foganatosított cselekmények törvényességét elbírálni.

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye;
- Ajbt.;
- Rtv.;
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény [a továbbiakban: Btk.];
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet [a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat];
- Az ittasság ellenőrzéséről szóló 27/2010. (OT 14.) ORFK utasítás [a továbbiakban: 27/2010. (OT 14.) ORFK utasítás].

A tényállás megállapításai

A panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint kértem, hogy küldjék meg az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

A rendelkezésre álló információk szerint az alábbi tényállás állapítható meg.

1. A panaszos ingatlanát végrehajtási eljárás során elárverezték. A panaszos ingóságai állítása szerint az ingatlanban maradtak. A panaszos előadta, hogy az adásvételt követő időszakban külföldön tartózkodott, így ingóságai védelmében csak azt követően tudott személyesen fellépni, hogy visszatért Magyarországra.

A panaszos külföldi tartózkodása alatt, a kihelyezett biztonsági kamera továbbított felvétele útján észlelte, hogy ismeretlen magánszemélyek fűróval a kezükben bementek az ingatlanba.

Emiatt a panaszos e-papíron feljelentést tett magánlaksértés és más bűncselekmények tárgyában.

Az árveréssel érintett ingatlannal kapcsolatosan a Rendőrkapitányságon az ingatlanba behatolt ismeretlen személlyel szemben magánlaksértés vétségének gyanúja miatt büntetőeljárás indult. A nyomozást megszüntették, tekintettel arra a körülményre, hogy az ingatlan már nem volt a panaszos tulajdonában és használatában, miközben a feljelentéssel érintett személy a jelenlegi tulajdonossal kötött bérleti szerződés alapján jogszerűen tartózkodhatott benne. A megszüntetés ellen a panaszos jogi képviselője útján panasszal élt. Az ezt követően végrehajtott helyszíni szemlén a panaszos jegyzőkönyveztetette, hogy egyes ingóságai, köztük ezüst evőeszközök eltűntek. A járási ügyészség a beadványt nem panaszként, hanem újabb feljelentésként értékelte, ami alapján a Rendőrkapitányságon lopás vétség elkövetésének gyanúja miatt büntetőeljárás indult.

2. A panaszos – beszámolója szerint – a büntetőeljárástól függetlenül saját maga is figyelemmel próbálta kísélni, hogy mi történik az ingatlanban található, a tulajdonában állónak tekintett ingóságokkal. Az egyik nap azt észlelte, hogy egy teherautó érkezett az ingatlanhoz. Mivel azt feltételezte, hogy a teherautóval a személyes tárgyait, ingóságait kívánják elszállítani, követni kezdte az érintett járművet.

A rendőrségi adatszolgáltatás szerint a Rendőrkapitányság állományában szolgáló, azonban szabadidejét töltő, szolgálatban nem lévő *N. T. c. r. ftzls.* észlelte, hogy a forgalomirányító fényjelző készülék zöld jelzése ellenére egy személygépkocsi a kereszteződésben áll és a vezetője telefonál. *N. T. c. r. ftzls.* továbbhaladt járművével a kereszteződésében, majd a forgalomirányító fényjelző készülék tilos jelzésénél második járműként megállt. Ekkor az érintett személygépkocsi jobb oldalról elhaladt mellette, majd megállt a sorban lévő első jármű előtt a gyalogátkelőhelyen úgy, hogy a jármű eleje a balra kanyarodó forgalmi sáv meghosszabbításába belógott. A szolgálaton kívüli rendőr kikerülte a járműveket és látta, hogy az érintett jármű még mindig a gyalogátkelőhelyen áll, a vezető a jobb első ülésre áthajolva telefonál. A vezetőn kívül más személy nem tartózkodott a gépkocsiban. *N. T. c. r. ftzls.* félreállt járművével, odament az érintett járműhöz, hogy érdeklődjön a vezetőtől, hogy mi a problémája, esetleg rosszul van-e. A gépjárművezető zavartan, összefüggéstelenül kezdett beszélni, valamint erősen alkoholszagú volt a lehelete. A rendőr ekkor a járó motorú gépkocsit az indítókulcs elfordításával (gyújtáskapcsolójával) leállította, majd – a továbbhaladás megakadályozása érdekében – az indítókulcsot kivette, miközben tájékoztatta a férfit, hogy értesíti a rendőrséget. *N. T. c. r. ftzls.* a segélyhívó telefonszámon felvette a kapcsolatot a Tevékenység-irányítási Központtal, és rendőri intézkedést kért.

A rendőrségi adatszolgáltatás szerint a Tevékenység-irányítási Központ utasítása alapján a helyszínre érkezett *H. D. r. őrm.* és *K. L. r. őrm.* Az érintett személygépkocsi ekkor egy útkereszteződésben állt, a panaszos a vezető oldali ülésen helyezkedett el és telefonált. A jármű lezárt állapotban volt, az ajtaját a panaszos csupán többszöri felszólítást követően nyitotta ki; a rendőri intézkedés ekkor kezdődött meg. A rendőri jelentés szerint a panaszos, miután a gépjárműből kiszállt, többször is telefonhívást fogadott, miközben eltávolodott az intézkedés helyszínétől. Ekkor a rendőrök felszólították, hogy tegye le a telefont, majd közölték, hogy az intézkedés befejezését követően telefonálhat. A rendőri jelentések szerint – szemben a panaszos állításával – a rendőrök nem vették el a telefont, azt a panaszos – a felszólításnak eleget téve – a ruházatának zsebébe tette. Az előállítás kezdetekor az intézkedést lefolytató rendőr nyilatkoztatta a panaszost arról, hogy kívánja-e hozzátartozóját értesíteni. Nemleges nyilatkozatát rögzítették a személyi szabadságot korlátozó intézkedésről készült jelentésben.

Nem áll rendelkezésre olyan felvétel vagy más információ, amely segítene tisztázni, hogy pontosan hogyan zajlott az intézkedés, annak során volt-e lehetősége a panaszosnak telefonálni, illetve volt-e lehetősége hozzátartozó vagy más személy értesítésére.

3. Mivel a helyszínen jogsértés elkövetésének gyanúja merült fel, szükség volt a panaszos légalkohol szintjének ellenőrzésére. Ebből a céljából – az Rtv. 44.§-ának (1) bekezdés c) pontja alapján – a rendőrök a panaszossal szemben elektromos légalkoholmérő eszközt alkalmaztak a helyszínen. A rendőri jelentés szerint – szemben a panaszos állításával – a készülék használatáról adott tájékoztatás és többszöri felszólítás ellenére a panaszos a légalkoholmérő készülékre helyezett steril csőbe nyálat köpött, szemlátomást az eszközt szívta, illetve összeszorított szájjal próbálta megfűjni, azaz a mintavétel során nem volt együttműködő. E tekintetben nem áll rendelkezésre olyan felvétel vagy más információ, amely segítene tisztázni a mintavétel körülményeit.

A panaszost végül – egészségügyi szolgálat orvosa által történő mintavétel céljából, az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés c) pontja alapján, figyelemmel az Rtv. 44.§-ának (1) bekezdés c) pontjára, a Szolgálati Szabályzat 29. §-ának (1) bekezdésére, valamint a 27/2010. (OT 14.) ORFK utasítás 25. pontjának b) alpontjára – vér- és vizeletminta-vételre előállították.

A mintavétel során a levett vér- és vizeletminta alapján a panaszossal szemben a Btk. 236. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és az (1) bekezdése szerint minősülő közúton, illetve közforgalom elől el nem zárt magánúton gépi meghajtású jármű vezetésével ittas állapotban elkövetett járművezetés vétségének gyanúja miatt büntetőeljárás indult. A kirendelt szakértő szakvéleménye alapján a rendőri intézkedéskor a panaszos vér- és vizeletmintájából olyan mértékű etil-alkohol koncentráció volt kimutatható, ami megalapozottá tette a gyanúsított kihallgatását.

A rendőrségi adatszolgáltatás szerint a gyanúsított kihallgatás végrehajtása érdekében a panaszost három alkalommal idézte az ügy előadója, ám a panaszos – különböző indokokra hivatkozva – az adatszolgáltatás időpontjáig nem jelent meg a Rendőrkapitányságon, így vele a szakértői vélemény eredményét a panasz előterjesztéséig még nem tudták közölni.

4. A részemre küldött rendőrkapitányi válasz rögzíti, hogy a közlekedésrendészeti intézkedésben résztvevő rendőrök nem voltak érintettek az ingatlannal összefüggő eljárásokban, nem álltak kapcsolatban az árveréssel érintett személyek egyikével sem.

A vizsgálat megállapításai

1. A rendelkezésre álló információk alapján körvonalazódó tényállás alapján megállapítható, hogy a panaszossal szembeni intézkedésre azért került sor, mert felmerült a gyanú, hogy ittasan vezette járművét. *Ezt a tényt később a mintavételről készült szakértői vélemény is megerősítette, így e tekintetben úgy foglaltam állást, hogy az intézkedés kezdeményezése visszásságot nem okozott.*

Amennyiben a panaszos – az adott tájékoztatás és többszöri felszólítás ellenére – valóban nem volt hajlandó oly módon megfűjni a légalkohol-mérő eszközt, ahogy azt a rendőrök kérték, azt – álláspontom szerint – nem lehet másként értékelni, mint hogy a panaszos a mérőeszközzel történő ellenőrzést megtagadta. Ennek megfelelően a panaszost vér- és vizeletminta-vétel céljából – az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés c) pontja alapján, figyelemmel az Rtv. 44.§-ának (1) bekezdés c) pontjára, a Szolgálati Szabályzat 24/B. §-ának c) pontjára – elő kellett állítani. A légalkoholmérő-eszköz alkalmazásának körülményei tekintetében a panaszosi és a rendőrségi álláspont között ellentmondás feszül, amely ellentmondást a rendelkezésre álló információk

alapján – visszásság tárgyában való állásfoglalás kialakításához szükséges mértékben – feloldani nem lehet, *így a vér- és vizeletminta-vétel céljából való előállítás ténye vonatkozásában nem állt módomban állást foglalni.*

2. A rendelkezésre álló információk alapján megállapítható, hogy a panaszos valóban nem kapott tájékoztatást a rendőrségtől a vér- és vizeletminta eredményéről. Elfogadtam azonban a rendőrség választát, miszerint – az adatszolgáltatásig – a panaszos együttműködésének hiánya miatt nem volt lehetőség a mintavétel eredményének közlésére. *Ennek megfelelően úgy foglaltam állást, hogy e tekintetben a rendőrséget visszásságot eredményező mulasztás nem terheli.*

3. Fontos rögzíteni, hogy egy rendőri intézkedés során a rendőr az intézkedés eredményessége érdekében – a szükséges mértékben – korlátozhatja a telefonhasználatot. Ezzel együtt az intézkedés alá vont által megjelölt személyt – amennyiben kéri – értesíteni kell a szabadságkorlátozás tényéről. Amennyiben a rendőrségi adatszolgáltatás tartalma megfelel a valóságnak, azaz a panaszos telefonálhatott az intézkedés kezdetén, nem kérte hozzátartozójának vagy más személynek a rendőrség általi értesítését, továbbá telefonját sem vették el tőle, a rendőrséget visszásságot eredményező mulasztás nem terheli. E tekintetben a panaszosi és a rendőrségi álláspont között ellentmondás feszül, amely ellentmondást a rendelkezésre álló információk alapján – visszásság tárgyában való állásfoglalás kialakításához szükséges mértékben – feloldani nem lehet, *így a telefonhasználat, illetve az értesítési jog gyakorlása tárgyában nem állt módomban állást foglalni.*

A vizsgálat zárása

Alapjogi visszásság hiányában az Ajbt. 2. § (7) bekezdése, illetve az Ajbt. III. fejezet 11. alcíme szerinti intézkedések alkalmazását mellőzöm.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (4) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa a jelentést, illetve a (3) bekezdés szerinti elutasítást megküldi – az intézkedéssel érintett rendőri szerv kilététől függően – az országos rendőrfőkapitány, a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója vagy az idegenrendészeti szerv főigazgatója számára.

Az érintett rendőrségi vezető (jelen esetben az országos rendőrfőkapitány) a rendőrségi panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. hivatkozott 92. §-ának (1) bekezdésére, valamint az Ajbt. 39/K. §-ának (1) bekezdésére – közigazgatási hatósági eljárásban fog döntést hozni, amely döntést a panaszos – amennyiben azzal nem ért egyet, illetve annak eredményével nem elégedett – közigazgatási perben később megtámadhat.

Budapest, 2024. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos